

**ИЗВЕШТАЈ О СТЕПЕНУ
УСКЛАЂЕНОСТИ
ПЛАНИРАНИХ И
РЕАЛИЗОВАНИХ
АКТИВНОСТИ ИЗ
ПРОГРАМА ПОСЛОВАЊА**

**За период од
01.01.2023.
до
31.03.2023.**

Финансије, април 2023. год.

САДРЖАЈ

Увод.....	3
Основни подаци о акционарском друштву	3
Физички обим активности за I-III 2023. године	5
1.1. Капацитети ЕМС АД на дан 31.03.2023. године	5
1.2. Испорука електричне енергије за I-III 2023. године.....	8
2. Финансијски показатељи за I-III 2023. године	9
2.1. Биланс стања	9
2.2. Извештај о токовима готовине	10
2.3. Биланс успеха	10
2.3.1. Укупан приход	10
2.3.2. Укупан расход.....	14
2.4. Резултат пословања.....	16
3. Инвестиције.....	17
4. Финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за обављање делатности и средства за посебне намене	18
5. Елементи за сагледавање политике цена услуга за приступ систему за пренос електричне енергије	18
6. Констатације	20

Увод

Акционарско друштво „Електроурежа Србије“ Београд је у обавези да у складу са Правилником о изменама и допунама Правилника о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег програма пословања јавних предузећа (Службени Гласник РС, бр.131/21, од 30.12.2021. године) у року од 30 дана од дана истека тромесечја достави Министарству привреде Извештај о реализацији Годишњег програма пословања.

Влада Републике Србије је на седници одржаној 19.01.2023. године дала сагласност на Годишњи програм пословања Акционарског друштва „Електроурежа Србије“ Београд за 2023. годину (решење 05 Број: 023-11323/2022-1).

Такође, Влада Републике Србије је на седници одржаној 9.03.2023. године дала сагласност на Годишњи програм о изменама и допунама годишњег програма пословања Акционарског друштва „Електроурежа Србије“ Београд за 2023. годину (решење 05 Број: 023-1997/2023).

Основни подаци о акционарском друштву

Јавно предузеће за пренос електричне енергије и управљање преносним системом Електроурежа Србије Београд (ЈП ЕМС) основано је Одлуком Владе Републике Србије 05 број 023-397/2005-1 од 27. јануара 2005. године (Службени гласник РС бр. 12/2005), ради обављања делатности преноса електричне енергије, управљања преносним системом и организације тржишта електричне енергије.

Дана 08.11.2016. године ЈП ЕМС је регистрацијом у Агенцији за привредне регистре, променило правну форму и постало нејавно акционарско друштво (ЕМС АД) у потпуности у власништву Републике Србије. Претходно, Влада Републике Србије је на седници одржаној 27.10.2016. године донела одлуку број 05 број 023-10172 о промени правне форме ЈП ЕМС.

НАЗИВ ФИРМЕ	АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО ЕЛЕКТРОУРЕЖА СРБИЈЕ БЕОГРАД
Претежна делатност	Шифра делатности: 35.12, – Назив делатности: пренос електричне енергије. Претежна делатност Друштва обухвата пренос електричне енергије и управљање преносним системом у складу са законом којим се уређује енергетика као делатност од општег интереса
Привредна грана	Индустрија - енергетика, производња електричне енергије, гаса и воде
Облик организовања	Акционарско друштво, решење Владе РС 05 број 023-10172/2016 од 27. октобра 2016. године
Матични број у регистру разврставања	2 0 0 5 4 1 8 2
ПИБ	СР 1 0 3 9 2 1 6 6 1
Основано први пут	Одлуком Владе РС 27. јануара 2005. године.
Надлежно министарство	Министарство рударства и енергетике, Министарство привреде
Веб сајт и мејл адреса	www.ems.rs ; ems@ems.rs
Седиште	Београд, Кнеза Милоша 11
Организација	Дисперзивна, капацитети по целој територији Републике

Зависна привредна друштва - Акционарско друштво Електроурежа Србије је оснивач три зависна привредна друштва, који обављају послове који не припадају основним делатностима АД, чији је капитал у потпуности у власништву ЕМС АД:

1. Привредно друштво за изградњу електроенергетских објеката „Електроисток–Изградња“ д.о.о. Београд.
2. Привредно друштво за пројектовање, консалтинг и инжењеринг електроенергетских и телекомуникационих објеката и система „Електроисток - Пројектни биро“ д.о.о. Београд.
3. Друштво са ограниченом одговорношћу за консултантске активности у вези са пословањем и осталим управљањем „EMS SERVICES“ д.о.о. Beograd

Такође, **Акционарско друштво Електроурежа Србије је:**

- 1) члан са уделом од 25% у Привредном друштву Електроенергетски координациони центар д.о.о. Београд
- 2) члан са уделом 33,33% у Привредном друштву Центар за координацију сигурности СЦЦ д.о.о. Београд
- 3) акционар са учешћем од 75% у акцијском капиталу привредног друштва SEEPEX а.д. Београд.
- 4) акционар са учешћем од 15% у акцијском капиталу привредног друштва Црногорски Електропреносни Систем АД Подгорица (21.926.532 акција)
- 5) акционар са 4% у аукционој кући Joint Allocation Office Luxemburg

Напомињемо да је у априлу 2023. године извршен пренос акција SEEPEX АД на Алпско-јадранско дунавску берзу електричне енергије (ADEX) у Централном регистру хартија од вредности и да је остало да се изврши регистрација промене у АПР-у. ЕМС АД је власник 33,33% акција АДЕХ-а.

Физички обим активности за I-III 2023. године

1.1. Капацитети ЕМС АД на дан 31.03.2023. године

Трансформаторске станице

Према стању на дан 31.03.2023. године предузеће са капацитетима на Косову и Метохији који су под привременом управом УНМИК, располаже са 56 постројења и 86 трансформатора укупне инсталисане снаге од 18.174 MVA. Без података за Косово и Метохију, а са ТС Валач, предузеће располаже са 50 постројења и 76 трансформатора, укупне инсталисане снаге од 16.682,50 MVA .

ТС - Капацитети постројења по погонима са проценом стања на дан 31.03.2023. године без података за Косово и Метохију са ТС Валач:

Преносни однос	Погон преноса	Бр постројења	Бр постројења	Бр трансформ.	Бр трансформ.	Инстал. снага	Инстал. снага	Степен реализације %
		План 2023	31.03. 2023	План 2023	31.03. 2023	План 2023	31.03. 2023	
		(ком)	(ком)	(ком)	(ком)	(MVA)	(MVA)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=8/7*100
400/x	БЕОГРАД	9	9	11	11	3.900,00	3.900,00	100%
	БОР	2	2	2	2	600	600	100%
	ВАЉЕВО		0					
	КРУШЕВАЦ	3	3	5	5	1.600,00	1.600,00	100%
	НИШ	3	3	6	6	1.900,00	1.900,00	100%
	НОВИ САД	5	5	8	8	2.600,00	2.600,00	100%
	УКУПНО	22	22	32	32	10.600,00	10.600,00	100%
220/x	БЕОГРАД	6	6	11	11	2.550,00	2.550,00	100%
	БОР		0					
	ВАЉЕВО	6	6	9	9	1.231,50	1.231,50	100%
	КРУШЕВАЦ	1	1	4	4	800	800	100%
	НИШ		0					
	НОВИ САД	1	1	4	4	750	750	100%
	УКУПНО	14	14	28	28	5.331,50	5.331,50	100%
110/x	БЕОГРАД	8	8	7	7	483,5	483,5	100%
	БОР	4	4	1	1	10	10	100%
	ВАЉЕВО	1	1	3	3	83	83	100%
	КРУШЕВАЦ			2	2	63	63	100%
	НИШ		0					
	НОВИ САД			1	1	20	20	100%
	ОБИЛИЋ	1	1	2	2	91,5	91,5	100%
УКУПНО	14	14	16	16	751	751	100%	
У	БЕОГРАД	23	23	29	29	6.933,50	6.933,50	100%
К	БОР	6	6	3	3	610,00	610,00	100%
У	ВАЉЕВО	7	7	12	12	1.314,50	1.314,50	100%
П	КРУШЕВАЦ	4	4	11	11	2.463,00	2.463,00	100%
Н	НИШ	3	3	6	6	1.900,00	1.900,00	100%
О	НОВИ САД	6	6	13	13	3.370,00	3.370,00	100%
	ОБИЛИЋ	1	1	2	2	91,50	91,50	100%
	УКУПНО	50	50	76	76	16.682,50	16.682,50	100%

Објекти под управом УНМИК-а на КиМ

400/х ОБИЛИЋ УНМИК	1		2	800,00	800,00	100%
220/х ОБИЛИЋ УНМИК	3		4	600	600	100%
110/х ОБИЛИЋ УНМИК	2		4	91,50	91,50	100%
УКУПНО УНМИК	0	6	0	1.491,50	1.491,50	100%
УКУПНО		56		18.174,00		

План капацитета се исказује на нивоу године, а праћење реализације се врши по кварталима. Поређење је извршено у односу на укупан план за 2023. годину.

У складу са планом за 2023. годину прикључено је разводно постројење на преносни систем и то:

Објекти 110kV:

- Повећање броја објеката због пуштања у пробни рад ПРП Бор 5.

До краја 2023. године, капацитети ЕМС АД ће се повећати у броју објеката и стању капацитета и то:

Објекти 110 kV:

Пројекти прикључења:

- Преузимање ПРП Кривача
- Преузимање ПРП Костолац,

Далеководи

Укупна дужина далеководне мреже у ЕМС АД на дан 31.03.2023. године износи 11.003,96 километара. Без података за Косово и Метохију дужина далековода износи 9.951,73 km.

ДВ ЕМС АД - дужина далековода са проценом стања на дан 31.03.2023. године

Подручје преносног система	110 на 35 kV		110 kV			220 kV		400 kV		Укупно 31.03.2023.	План 2023	Степен реализације (31.03./план)
	I сис.	II сис.	I сис.	II сис.	III сис.	I сис.	II сис.	I сис.	II сис.			
	km	km	km	km	km	km	km	km	km			
Београд	0,00	41,12	800,48	530,17	1,47	255,51	87,72	363,42	175,29	2.255,18	2.264,66	99,58%
Бор	25,87	34,92	458,05	48,91	0,00	0,00	0,00	235,78	0,00	803,53	848,21	94,73%
Ваљево	15,70	0,00	789,82	242,33	0,00	956,58	15,38	0,00	0,00	2.019,81	2.025,36	99,73%
Крушевац	33,06	0,00	889,46	104,71	0,00	266,65	0,00	369,65	0,00	1.663,52	1.668,14	99,72%
Ниш	44,33	10,28	587,84	81,33	0,00	0,00	0,00	226,53	0,00	950,31	957,31	99,27%
Нови Сад	0,00	0,00	1.444,08	78,07	0,00	186,81	0,00	484,83	15,79	2.209,57	2.209,57	100,00%
Обилић-ЕМС	0,00	0,00	49,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49,80	49,80	100,00%
ЕМС без КиМ	118,96	86,32	5.019,53	1.085,53	1,47	1.665,54	103,10	1.680,20	191,08	9.951,73	10.023,05	99,29%
Обилић-УНМИК	0,00	0,00	563,05	14,52	0,00	285,02	9,99	179,65	0,00	1.052,23	1052,23	100,00%
Укупно	118,96	86,32	5.582,58	1.100,05	1,47	1.950,56	113,09	1.859,85	191,08	11.003,96	11.075,28	99,36%

Планирана дужина далеководне мреже се исказује на нивоу године, а праћење реализације се врши по кварталима.

Разлика у дужини далеководне мреже 31.03.2023. у односу на план за 2023. годину износи 71,32 km и настала је услед незавршених планираних инвестиционих активности на далеководима:

- Подручје преносног система Београд:
 - Увођење ДВ 110kV бр. 1144Б ТЕ Костолац А - ТС Смедерево 3 у ТС Пожаревац 2, дужине 2x4,7 km.
 - Увођење ДВ 110kV бр. 1128/1 ТЕ Костолац А – ТС Рудник 1 у ПРП Костолац, дужине 1x0,1 km.
- Подручје преносног система Ваљево:
 - ДВ 110 kV бр. 134/2 ХЕ Златибор -Кокин Брод, увођење у ТС Бистрица, дужине нове трасе око 1x11,25 km и рушење постојеће дужине око 1x5,7 km.
- Подручје преносног система Крушевац:
 - ДВ 110kV бр. 123/2 ТС Аранђеловац – ТС Топола, увођење у ТС Аранђеловац (2x2,4 km) и рушење постојеће дужине око 1x0,18 km.
- Подручје преносног система Ниш:
 - Надземна деоница МВ 2x110 kV ТС Ниш 2 – ТС Ниш 6 (2x3,5 km).
- Подручје преносног система Бор:
 - ДВ 110 kV ТС Нересница - ПРП Кривача дужине 19,4 km.
 - ДВ 110 kV ПРП Кривача – ТС Велико Градиште дужине 19,25 km.
 - Увођење ДВ 110kV бр. 167 ТС Бор 2 - ТС Бор 3 у ПРП Бор 5, дужине 1x3 km. ДВ 110kV бр. 169 ТС Бор 2 - ТС Бор 3 је уведен у ПРП Бор 5 и разлика 3,04 km.

Каблови

Укупна дужина кабловске мреже у ЕМС АД на дан 31.03.2023. године износи 54,66 километара.

КБ ЕМС АД - дужина каблова са процењеним стањем на дан 31.03.2023. године

Погон преноса	35 kV	110 kV	Укупно 31.03.2023.	План	Степен реализације
				2023	(31.03./план)
Београд		44,64	44,64	45,48	98,15%
Крушевац	0,00	5,60	5,60	5,60	100,00%
Ниш	0,47	0,00	0,47	7,87	5,97%
Нови Сад		3,95	3,95	3,95	99,90%
УКУПНО	0,47	54,19	54,66	62,90	86,89%

Разлика у дужини кабловске мреже 31.03.2023, године у односу на план за 2023, године износи 8,24 km, наступила је из следећих разлога:

- Подручје преносног система Београд:
 - Друга фаза замена КБ 110 kV бр. 171 ТС Београд 1 – ТС Београд 6 нова траса 2,451 km, напуштена траса 2,6 km
 - КБ 110 kV бр. 1286 ТС Обреновац – ТС ТЕНТ А СП дужине 1x0,985 km
- Подручје преносног система Ниш:
 - Подземна деоница МВ 2x110 kV ТС Ниш 2 – ТС Ниш 6 (2x3,7 km)

1.2. Испорука електричне енергије за I-III 2023. године

Укупна преузета енергија за I-III 2023. године износи 11.537 GWh (без података за Косово и Метохију) што је за 6% мање од планираних количина.

Остварени губици енергије у преносу (без података за Косово и Метохију) износе 241 GWh и за 4% су већи од планираних. Просечна стопа губитака за период I-III 2023. године износи 2,09%.

Планирана количина губитака за 2023. годину извршена је на основу историјских укупних губитака у преносном систему.

Испоручена електрична енергије у GWh (без података за КиМ)

Елементи	Остварено	План	План	Остварење	Индекс	
	I-III 2022	2023	I-III 2023	I-III 2023	4/3	4/1
	1	2	3	4		
Укупно преузета енергија	11.214	43.530	12.232	11.537	94	103
Губици у преносу	218	823	232	241	104	111
Испоручена енергија	10.996	42.707	12.000	11.296	94	103
Стопа губитака у преносу	1,94%	1,89%	1,90%	2,09%	110	108

*не располажемо подацима са подручја Косова и Метохије

2. Финансијски показатељи за I-III 2023. године

2.1. Биланс стања

Образац биланса стања на дан 31.03.2023. године налази се у прилогу.

Актива

Према стању 31.03.2023. године у пословним књигама ЕМС АД средства предузећа (актива) износе 111.592 милиона динара и за 2% је већа у односу на планирану билансну позицију.

Стална имовина на дан 31.03.2023. године износи 100.978 милиона динара и за 3% је мања у односу на планирану билансну позицију, односно 2.652 милиона динара. Одступања на овој билансној позицији се јављају највише због мање реализованих инвестиција у некретнине, постројења и опрему у односу на планиране у посматраном периоду.

Обртна имовина на дан 31.03.2023. године износи 10.614 милиона динара, што је за 88% више у односу на план, односно за 4.965 милиона динара. Одступања на овој билансној позицији се јављају највише због:

- потраживања од купаца у земљи која су већа за 1.575 милиона динара,
- краткорочних активних временских разграничења која су већа за 2.863 милиона динара,
- готовина која је већа за 643 милиона динара.

Пасива

Према стању 31.03.2023. године у пословним књигама ЕМС АД извори средстава (пасива) износе 111.592 милиона динара и за 2% је већа у односу на планирану билансну позицију.

Капитал на дан 31.03.2023. године износи 79.174 милиона динара и за 4% је већи у односу на планирану билансну позицију, односно за 3.015 милиона динара. До одступања на овој билансној позицији је дошло због већег стања на позицији нераспоређени добитак текуће године.

Дугорочна резервисања и обавезе на дан 31.03.2023. године износе 12.926 милиона динара и за 19% су већа у односу на планирана, односно за 2.023 милиона динара. Одступања на овој билансној позицији се јављају највише због:

- дугорочних кредита, зајмова и обавеза по основу лизинга у земљи и иностранству који су већи за 534 милиона динара,
- дугорочних пасивних временских разграничења која су већа за 1.505 милиона динара.

Краткорочне обавезе на дан 31.03.2023. године износе 9.950 милиона динара и за 45% су мања у односу на планиране. До одступања на овој билансној позицији је дошло због мањег стања на позицији краткорочна пасивна временска разграничења у односу на планирана.

Биланс стања је статички извештај (извештај на дан) услед чега је планирање билансних позиција сложено.

2.2. Извештај о токовима готовине

Реализовани нето прилив из пословних активности износи 1.204 милиона динара и за 68% је већи од планираног за исти период, највише због мањег одлива по основу исплате добављачима и датим авансима у земљи.

Реализовани нето одлив из активности инвестирања износи 1.961 милиона динара и за 7% је већи од планираног, највише због већег одлива по основу куповине нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и средстава.

У периоду I-III 2023. године друштво је уредно измиривало обавезе према држави и запосленима. Обавезе према добављачима су измириване уз одређена кашњења која су последица неблаговременог измиривања обавеза Електродистрибуције Србије доо Београд према ЕМС АД. Неизмирене обавезе Електродистрибуције Србије доо Београд по основу приступа систему за пренос електричне енергије на дан 31.03.2023. године износе 3.351,5 милиона динара.

Готовина на крају периода I-III 2023. године износи 2.376 милиона динара.

2.3. Биланс успеха

2.3.1. Укупан приход

Укупан приход остварен у периоду I-III 2023. године износи 11,4 милијарде динара и састоји се из:

Ред. бр	Приходи (000 дин)	План 2023	План I-III 2023	Остварење I-III 2023	Индекс 4/2*101	Индекс 4/3*100
	1	2	3	4	4/2*101	4/3*100
I (1-6)	Пословни приходи	56.404.807	14.886.299	11.397.072	20	77
1	Приход од приступа систему за пренос електричне енергије	21.369.683	5.840.354	5.402.886	25	93
2	Приход од продаје ел. ен. за систем ЕМС (балансна енергија)	25.704.000	6.426.000	2.685.353	10	42
3	Приходи по ИТС методологији и алокације прекограничних преносних капацитета	5.033.963	1.120.531	2.969.199	59	265
4	Приходи од прикључака објеката на преносну мрежу	720.851	597.165	50.798	7	9
5	Приход од услуга трећих лица	3.220.582	809.938	227.532	7	28
6	Инвестиције у сопственој режији	30.000	7.500	7.207	24	96
7	Остали пословни приходи	325.728	84.812	54.097	17	64
II	Финансијски приходи	29.148	1.962	13.020	45	664
III	Остали приходи	42.500	1.000	10.935	26	1.094
V (I-III)	Укупан приход	56.476.455	14.889.261	11.421.027	20	77

Пословни приходи

Пословни приход је остварен у износу од 11,4 милијарде динара.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије за I-III 2023. године остварен је у износу од 5,4 милијарди динара што је за 437 милиона динара мање од планираног износа.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је према тарифи на коју је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност на седници одржаној 24.09.2021. године (Одлука о давању сагласности на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 501/2021-Д-02/1).

Остварен приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима и тарифним ставовима дат је следећом табелом:

Тарифни елемент (хиљ. дин)	Тарифни став	План 2023	План I-III 2023	Остварење I-III 2023	Индекс 5/4*100	
1	2	3	4	5	5/4*100	7
Активна енергија	Виша тарифа	11.620.799	3.342.379	3.017.619	90	
Активна енергија	Нижа тарифа	2.347.748	672.004	660.444	98	69%
Активна енергија		13.968.547	4.014.383	3.678.063	92	
Реактивна енергија	(cosfi>=0.95)	1.743.841	412.001	357.349	87	
Реактивна енергија	(прекомерна)	358.082	58.596	49.693	85	8%
Реактивна енергија		2.101.924	470.597	407.042	86	
Активна снага	Обрачунска (одобрена)	5.073.881	1.268.470	1.265.214	100	
Активна снага	(прекомерна)	225.332	86.903	52.567	60	23%
Снага		5.299.213	1.355.374	1.317.781	97	
Приход од приступа и коришћења преносне мреже		21.369.683	5.840.354	5.402.886	93	100%

Приходи по основу балансног механизма и балансне одговорности остварени су у износу од 2,7 милијарде динара и мањи су за 3,7 милијарди динара у односу на планиране. Приход и расходи по основу балансне енергије регулисани су Правилима о раду тржишта електричне енергије којима се детаљно прописује успостављање и функционисање балансне одговорности на тржишту електричне енергије, функционисање балансног механизма, као и начин поравнања одступања баланских група на тржишту електричне енергије. На ове приходе и расходе ЕМС АД нема утицаја обзиром да зависе искључиво од понашања учесника на тржишту и понуда за балансирање које подносе учесници у балансном механизму.

Приход од алокације прекограничних преносних капацитета остварен је у износу од 3 милијарди динара и већи је 2,7 пута у односу на планирани, односно за 1,9 милијарде динара. Приходи зависе од енергетске ситуације у окружењу и понуда које дају учесници на аукцијама за доделу капацитета на које ЕМС АД нема утицај. Услед високих цена електричне енергије на билатералном и организованом тржишту дошло је и до веће потражње за капацитетима јер цена

капацитета прати цену енергије. То је директно утицало да цене месечних и дневних капацитета буду више, а самим тим и приходи по основу алокација прекограничних преносних капацитета. Током израде плана за 2023. годину очекивало се да ће се приходи на доделама капацитета усталити на нижим вредностима.

Приход од услуге прекограничне размене по ИТС методологији у периоду I-III 2023. године остварен је у износу од 7 хиљада динара, што је за 100% испод плана, који је износио 35 милиона динара. Приход од услуге транзита по ИТС механизму реализује се по основу методологије која је део европске регулативе и зависи од транзита остварених у целој интерконекцији на које ЕМС АД нема утицај.

Приход од прикључака објеката на преносну мрежу за период I-III 2023. године планиран је у износу од 597 милиона динара, а реализован је у износу од 50,8 милиона динара, односно мањи је за 546 милиона динара у односу на планиране.

Реализација прихода од прикључака се односи на приходе од прикључења по основу услуга за израду студија прикључења, израде планске и техничке документације, као и услуге праћења градње за следеће објекте прикључења: Инфраструктура железнице Србије и то: ЕВП Суботица, ЕВП Нови Сад и ЕВП Врбас у износу од по 1,9 милиона динара. Динамиком реализације уговора управљају клијенти са којима су уговори закључени, те су одступања од очекиване динамике реализације уговора проузроковала да реализација прихода буде мања од планиране.

Реализација прихода од прикључака прикључења по основу решења о одобрењу односи се на прикључење на преносни систем нове ТС Бор 5 у износу од 35,4 милиона динара.

Такође, у оквиру ових прихода 7,6 милиона динара се односи на разграничене приходе по основу прикључења ВЕ Кошава односно на приходоване трошкове амортизације за период I-III 2023. године, а 2 милиона динара се односи на разграничене приходе по основу прикључења кабловских водова 172/1 ТСБГ 6 – ТСБГ 45 и 172/2 ТСБГ45 – ТЕ ТО НБГ.

У планском износу од 597 милиона динара, 500 милиона динара се односи на планирану примопредају прикључка ТС Чукару Пеки, до чије реализације још увек није дошло.

Приход од услуга трећим лицима планиран је у износу од 810 милиона динара, а остварен у износу од 227,5 милијарди динара и мањи је за 582 милиона динара од планираних за исти период.

Приходи од услуге *FSKAR* у периоду I-III 2023. године остварени су у износу од 188 милиона динара, што је 4 пута мање од планираног, и представља основни разлог одступања прихода од услуга трећим лицима од плана. *FSKAR* је нова ЕНТСО-Е методологија у оквиру синхроног подручја континентална Европа која се примењује за поравнање нежељених одступања, и која замењује досадашњи механизам за обрачун компензационог програма. Примењује се од 1. јула 2021. године. На ове приходе ЕМС АД нема утицаја и не могу се прецизно планирати јер су условљени понашањем учесника на иностраном тржишту електричне енергије.

Највећи део ових прихода односи се на:

- приходе од услуге *FSKAR* у износу од 188 милиона динара,
- приходе по основу услуге *IGCC* у износу од 21,6 милиона динара,
- приходе од осталих услуга *ENTSO-e* (развој и имплементација комуникационе мреже) у износу од 2,9 милиона динара,
- приход од услуга за издавање сагласности, техничких и локацијских услова у укупном износу од 5,1 милиона динара
- приход по основу коришћења одмаралишта предузећа у износу од 3,1 милиона динара
- приходе од продаје услуга трећим лицима на домаћем тржишту у укупном износу од 5,8 милиона динара, по основу одржавања ТС Макиш ЈП Водовод, као и ангажовања запослених ЕМС АД на радовима на далеководима, баждарење бројила...
- приход од координације СММ блока у износу од 1,2 милиона динара

Инвестиције у сопственој режији у периоду I-III 2023. године планиране су у износу од 7,5 милиона динара, а реализоване у износу од 7,2 милиона динара што је за 4% мање од планираног износа.

Остали пословни приходи у периоду I-III 2023. године планирани су у износу од 84,8 милиона динара, а реализовано је 54,1 милиона динара, што је за 36% мање од планираног износа.

Највећи део ових прихода односи се на:

- донације које представљају амортизовани део основних средстава, истребованог материјала и резервних делова у износу 29,1 милиона динара
- приходе по основу закупнина у износу од 12,5 милиона динара (највећи део се односи на Центар за координацију сигурности, Електроисток Пројектни биро, Електроисток Изградњу, Електроенергетски координациони центар и ЕПС Дистрибуцију)
- остале пословне приходе у износу од 8 милиона динара. Највећи део ових прихода односи се на приходе од ЈП ЕПС, ЕКЦ, SEEPЕХ, SCC, Електроисток Пројектни биро и ЕПС Дистрибуцију по основу префактурисавања режијских и комуналних трошкова,
- приходе од усклађивања имовине осим финансијске у износу од 0,4 милиона динара,
- приходе по основу наплате штете од осигуравајућих друштава у износу од 4 милиона динара.

Финансијски приходи

Финансијски приходи у периоду I-III 2023. године остварени су у износу од 12,9 милиона динара

Остали приходи

У периоду I-III 2023. године остали приходи планирани су у износу од 1 милион динара

2.3.2. Укупан расход

Укупан расход у периоду I-III 2023. године остварен је у износу од 10.239 милиона динара.

Трошкови електричне енергије у периоду I-III 2023. године износе 116 милиона динара и мањи су од планираних за 3%, а односе се на трошкове електричне енергије за сопствену потрошњу трансформаторских станица напонског нивоа 220 kv и 400 kv и трошкове електричне енергије за пословне објекте.

Трошкови набављене електричне енергије за покриће губитака у преносу у периоду I-III 2023. године износе 3.741 милиона динара и већи су за 97 милиона динара у односу на планиране за исти период 2023. године, због остварених већих количина губитака за извештајни период од планираних. Реализована цена за период I-III 2023. године за куповину губитака у преносу износи 132 €/MWh колико је и планирана за исти период.

Да би се умањио негативан ефекат раста цене електричне енергије на пословање ЕМС АД интервенисала је Влада Републике Србије и донела Закључак 05 број: 312-11081/2022-1 од 29.12.2022. године којим се Влада РС сагласила да продајна цена електричне енергије за надокнаду губитака у преносном систему, односно дистрибутивном систему не прелази 132 ЕУР/MWh. Влада РС је 30.03.2023. године донела Закључак 05 Број: 338-2815/2023 којим се прихвата Извештај о реализацији Закључака 05 број: 312-11081/2022-1 од 29.12.2022. године, којим се одређују начин и услови за обрзовање цене за потребу куповине електричне енергије за надокнаду губитака у мрежи и који ће се примењивати од 01.04.2023. године.

Трошкови балансне енергије, материјала и горива у периоду I-III 2023. године остварени су у износу од 2.695 милиона динара.

Расходи по основу балансног механизма и балансне одговорности проистичу из Правила о раду тржишта електричне енергије. Правилима о раду тржишта детаљно се прописују успостављање и функционисање балансне одговорности на тржишту електричне енергије, функционисање балансног механизма, као и начин поравнања одступања баланских група на тржишту електричне енергије. На ове расходе ЕМС АД нема утицаја обзиром да зависе искључиво од понашања учесника на тржишту и понуда за балансирање које подносе учесници у балансном механизму.

Расходи по основу хаваријске (комерцијална и натурална) и терцијарне енергије планирани су у износу од 130 милиона динара. У периоду I-III 2023. године реализовани су у износу од 7,4 милиона динара, што је 6% планиране реализације за период.

Трошкови помоћног, канцеларијског и режијског материјала у периоду I-III 2023. године остварени су у износу од 7 милиона динара.

Ови трошкови се односе на трошкове помоћног, режијског и материјала за одржавање хигијене у износу од 3 милиона динара и трошкова канцеларијског материјала у износу од 4 милиона динара.

Трошкови инвентара у периоду I-III 2023. године реализовани у износу од 22 милиона динара. Трошкови инвентара односе се на набавку специјализованог електроничарског, хидрауличног, телекомуникационог алата као и другог алата неопходног за обављање основне делатности предузећа.

У периоду I-III 2023. године трошкови ЛЗО (личне заштитна опрема) у употреби реализовани у износу од 4 милиона динара. Лична заштитна опрема је смештена на залихама и када се буде истребовала реализација ће бити евидентирана на конту трошка.

Гориво и мазиво за транспортна средства за период I-III 2023. године реализовани су у износу од 22,7 милиона динара.

Остала енергија за период I-III 2023. године остварена је у износу од 4,7 милиона динара.

Трошкови одржавања за извештајни период остварени су у износу од 291,9 милиона динара.

Трошкови амортизације остварени су у износу од 813,7 милиона динара.

Укупни трошкови запослених за период I-III 2023. године остварени су у износу од 813,5 милиона динара.

Укупни трошкови осигурања за период I-III 2023. године износе 62,8 милиона динара.

Трошкови за обавезе према држави су складу са законским прописима и реализовани су у периоду I-III 2023. године у износу од 129 милиона динара.

Порез на имовину за период I-III 2023. године реализован је у износу од 41,9 милион динара.

Трошкови накнада за коришћење вода остварени су у износу од 253 хиљаде.

Таксе за период I-III 2023. године реализоване су у износу од 4,5 милиона динара.

Остале обавезе према држави за период I-III 2023. године реализоване су у износу од 15 милиона динара.

Накнада Агенцији за енергетику РС у складу је са Методологијом за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије и реализована је у износу од 39 милиона динара, што је на нивоу плана. Висина накнаде је утврђена према ценама из тарифе за приступ на коју је добијена сагласност Агенције за енергетику Републике Србије од 24.09.2021. године.

Порез на еко фонд за период I-III 2023. године реализован је у износу од 2 милиона динара.

Накнада за коришћење националних паркова за период I-III 2023. године реализована је у износу од 25,8 милиона динара.

Трошкови системских-помоћних услуга у периоду I-III 2023. године остварени су у износу од 936,9 милиона динара што је за 6% мање од планираног износа за исти период. Обрачунавају се месечно у складу са реализованим количинама и ценама помоћних-системских услуга коју је утврдила Агенција за регулаторни период („Одлуком о ценама помоћних услуга и закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације за 2022. годину" АЕРС број 828/2022- Д-02/2, од 29. децембар 2022. године.“).

Остали пословни расходи за период I-III 2023. године износе 531,8 милиона динара.

Финансијски расходи

Финансијски расходи за период I-III 2023. године остварени су у износу од 43 милиона динара.

Остали расходи

У периоду I-III 2023. године остали расходи су реализовани у износу од 63,3 милиона динара.

2.4. Резултат пословања

За период I-III 2023. године остварен је укупан добитак у износу од 1.182 милиона динара и то:

- позитиван резултат из пословних односа од 1.264 милиона динара
- негативан резултат из односа финансирања од 30 милиона динара
- негативан резултат из осталих односа од 52,4 милиона динара

Ред.бр.	Опис (у 000 дин)	План 2023	План I-III 2023	Остварење I-III 2023	Индекс	
	1	2	3	4	4/2*100	4/3*100
I	Пословни приход	56.404.807	14.886.299	11.397.072	20	77
II	Пословни расход	58.765.515	14.948.414	10.132.796	17	68
I-II	РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВНИХ ОДНОСА	-2.360.708	-62.115	1.264.276	-54	-2.035
III	Финансијски приходи	29.148	1.962	12.895	44	657
IV	Финансијски расходи	260.866	35.485	43.028	16	121
III-IV	РЕЗУЛТАТ ИЗ ФИНАНСИЈСКИХ ОДНОСА	-231.718	-33.523	-30.133	13	90
V	Остали приходи	42.500	1.000	10.935	26	1.094
VI	Остали расходи	133.176	4.544	63.398	48	1.395
V-VI	РЕЗУЛТАТ ИЗ ОСТАЛИХ ОДНОСА	-90.676	-3.544	-52.462	58	1.480
VII	Укупан приход	56.476.455	14.889.261	11.420.903	20	77
VIII	Укупан расход	59.159.558	14.988.443	10.239.222	17	68
VIII-VII	УКУПАН РЕЗУЛТАТ –Добитак пре опорезивања	-2.683.103	-99.182	1.181.681	-44	-1.191

Нето добитак за период I-III 2023. године је 1.015 милиона динара.

3. Инвестиције

За период I-III 2023. године инвестиције су реализоване у износу од 944 милиона динара, односно 71% планираног износа за исти период.

Најзначајније реализоване инвестиције у области енергетике за период I-III 2023. године односе се на следеће пројекте:

Назив пројекта	у 000 динара
МВ 2x110kV Ниш 2 - Ниш 6	140.214
ДВ 2x110kV Краљево 3 – Нови Пазар 1	92.660
ДВ 110kV бр. 104 ТС Инђија 2 – ТС Београд 5, опремање специјалним проводником	87.054
Системи локалног управљања - адаптација	60.000
Пословна зграда ЕМС-а, Војводе Степе 412, санација.	59.190
ТС Србобран - Реконструкција у ТС 400/220/110 kV	45.413
ТС 400/220/110kV Панчево 2, реконструкција	42.695
ДВ 2X 400 kV Б. Башта – Обреновац	36.071
Систем контроле радова у даљински управљаним објектима	39.835
РП 400 kV Ђердап I, реконструкција	27.769
ТС 400/110 kV Бор 2 - реконструкција	24.769
ДВ 110kV Ада- Кикинда	19.122

Најзначајније реализоване инвестиције у информационо телекомуникационе технологије у периоду I-III 2023. године односе се на:

	у 000 дин.
Надоградња телекомуникационог транспортног система	33.663
Имплементација Identity and Governance Management	16.973
Унапређење система за снимање разговора	11.617
Развој security система	5.184
Унапређење система за пренос сигнала дистантне заштите	2.772
Испорука система заштите локалног управљања трафостаницама	2.620
Набавка софтвера за процену ризика на радном месту и радној околини	1.175

4. Финансијска средства за набавку добара, радова и услуга за обављање делатности и средства за посебне намене

Трошкови одржавања

Средства за одржавање преносне мреже, уређаја и грађевинских објеката, ИКТ опреме и возног парка у периоду I-III 2023. године планирана су у износу од 340 милиона динара, а остварена у износу од 292 милиона динара.

5. Елементи за сагледавање политике цена услуга за приступ систему за пренос електричне енергије

Према Закону о енергетици, сагласност на цене за приступ систему за пренос електричне енергије даје Агенција за енергетику Републике Србије.

Приход од приступа систему за пренос електричне енергије по тарифним елементима реализован је према тарифи на коју је Агенција за енергетику Републике Србије дала сагласност на седници одржаној 24.09.2021. године (Одлука о давању сагласности на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 501/2021-Д-02/1).

Преглед цена по тарифним ставовима, дат је у табели:

Тарифе	Једин. мере	Цена у дин. по јед. мере одобрени МОП (24.09.2021)
Одобрена снага	kW	59,3603
Прекомерна снага	kW	237,4412
Активна енергија - Виша тарифа	kWh	0,4742
Активна енергија - Нижа тарифа	kWh	0,2371
Реактивна енергија (за $\cos\varphi \geq 0,95$)	kvarh	0,2863
Прекомерна реактивна енергија (за $\cos\varphi < 0,95$)	kvarh	0,5727

У следећој табели дате су просечна годишња укупна (брutto) цене за приступ систему за пренос електричне енергије и цена без трошкова набављене електричне енергије за покриће губитака у преносу, трошкова системских услуга и регулаторне накнаде:

Опис	Одобрени ниво цене од 24.09.2021
Просечна укупна цена за пренос електричне енергије (динара/kWh)	0,623
Цена преноса без трошкова губитака, системских услуга и регулаторне накнаде (динара/kWh)	0,342

Укупна цена преноса електричне енергије се састоји из следећих компоненти:

*Одобрени ниво цене
од 24.09.2021*

Нето пренос	дин/KWh	0,342
Системске услуге	дин/KWh	0,085
Губици	дин/KWh	0,193
Регулаторни трошкови	дин/KWh	0,004
Укупно	дин/KWh	0,623

6. Констатације

У периоду I-III 2023. године ЕМС АД је остварило позитиван бруто резултат пословања од 1.182 милиона динара, док је у извештајном периоду планиран губитак у од 99 милиона динара. Нето добитак за период I-III 2023. године износи 1.015 милиона динара.

На бољу реализацију укупног резултата у односу на планирани резултат највише су утицали:

- приход од услуге алокације прекограничних преносних капацитета и прекограничне размене по ИТС методологији који је већи за 1.883 милиона динара
- приходи од прикључака који је мањи за 500 милиона динара - није реализована примопредаја прикључка ТС Чукару Пеки, до чије реализације још увек није дошло.
- приход од приступа који је мањи за 437 милиона динара због мање пренете количине електричне енергије од планиране
- мање остварени трошкови системских услуга у износу од 59 милиона динара
- мање остварени трошкови интелектуалних услуга у износу од 103 милиона динара

Да би се умањио негативан ефекат раста цене електричне енергије на пословање ЕМС АД интервенисала је Влада Републике Србије и донела Закључак 05 број: 312-11081/2022-1 од 29.12.2022. године којим се Влада РС сагласила да продајна цена електричне енергије за надокнаду губитака у преносном систему, односно дистрибутивном систему не прелази 132 ЕУР/МWh. Недостатак средстава у новчаном току Друштва за разлику у цени за набавку електричне енергије за покривање губитака између 132 ЕУР/МWh и цене 67,22 ЕУР/МWh се према Закључку Владе РС надокнађује из буџета Републике Србије.

Влада РС је 30.03.2023. године донела Закључак 05 Број: 338-2815/2023 којим се прихвата Извештај о реализацији Закључака 05 број: 312-11081/2022-1 од 29.12.2022. године, којим се одређују начин и услови за обрзовање цене за потребу куповине електричне енергије за надокнаду губитака у мрежи и који ће се примењивати од 01.04.2023. године.

У периоду I-III 2023. године друштво је уредно измиривало обавезе према држави и запосленима. Обавезе према добављачима су измириване уз одређена кашњења која су последица неблаговременог измиривања обавеза Електродистрибуције Србије доо Београд према ЕМС АД. Неизмирене обавезе Електродистрибуције Србије доо Београд по основу приступа систему за пренос електричне енергије на дан 31.03.2023. године износе 3.351,5 милиона динара. Готовина на крају периода I-III 2023. године износи 2.376 милиона динара.